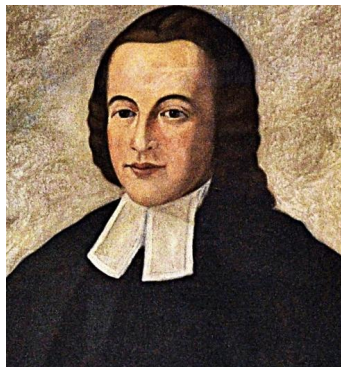

Tešedík Samuel (1742-1820) :)

Slovenský evanjelický kňaz, pedagóg, osvietenský reformátor, spisovateľ a priekopník odborného poľnohospodárskeho vzdelávania v Uhorsku. Významne prispel k rozvoju školstva, poľnohospodárstva, lesníctva a sociálnej starostlivosti.

Život

Narodil sa v rodine evanjelického kňaza slovenského pôvodu. Po smrti otca sa rodina presťahovala do Bratislavy, kde získal časť svojho vzdelania. Neskôr študoval na viacerých školách v Uhorsku a svoje vedomosti si rozšíril na univerzitách v Nemecku, kde sa venoval teológii, prírodným vedám, právu i medicíne. Po ukončení štúdií pôsobil krátko ako farár v Šuranoch. Väčšinu života však strávil v meste Sarvaš, kde rozvinul rozsiahlu pedagogickú a spoločenskú činnosť.

Prínos pre školstvo

Tešedík patril medzi najvýznamnejších reformátorov vzdelávania svojej doby. Presadzoval spojenie teoretického vyučovania s praktickou prípravou na život a prácu. V roku 1779 založil v Sarvaši hospodársku školu, ktorá poskytovala odborné vzdelanie v oblasti poľnohospodárstva. Škola sa stala vzorom pre podobné inštitúcie v Uhorsku a navštevovali ju študenti z rôznych krajín. Výučba prebiehala vo viacerých jazykoch a zahŕňala aj praktické práce na školských pozemkoch. Tešedík sa zasadzoval za modernizáciu školstva a podporoval vzdelávanie širokých vrstiev obyvateľstva.

Hospodárska a spoločenská činnosť

Významnú pozornosť venoval zveľaďovaniu poľnohospodárstva. Podporoval pestovanie nových rastlín a vysádzanie stromov, najmä agátu, ktorý sa vďaka jeho úsiliu rozšíril v mnohých častiach Uhorska. Zaoberal sa aj chovom priadky morušovej a výrobou hodvábu. Popri hospodárskych aktivitách sa zaujímal o verejné zdravie a sociálne otázky. Podporoval budovanie studní s pitnou vodou, zlepšovanie životných podmienok obyvateľov a pomoc chudobným a sirotám.

Dielo a uznanie

Samuel Tešedík publikoval odborné a pedagogické práce, ktoré upozorňovali na sociálne problémy vidieckeho obyvateľstva a prinášali návrhy na ich riešenie. Písal najmä po nemecky, ale viaceré texty a kázne vydal aj v slovenčine. Medzi jeho významné príspevky patrí aj slovenská učebnica určená pre obecné školy. Za svoje zásluhy získal viacero ocenení od panovníkov habsburskej monarchie. Jeho dielo presiahlo hranice Uhorska a vzbudilo pozornosť aj v zahraničí.

Odkaz

Samuel Tešedík je považovaný za jednu z najvýznamnejších osobností slovenského osvietenstva. Vynikol ako pedagóg, organizátor vzdelávania a propagátor moderných hospodárskych metód. Jeho meno nesú viaceré inštitúcie, ocenenia a tiež obec Tešedíkovo na južnom Slovensku.

• [OSOBNOSTI SLOVENSKA 119. ČASŤ: SAMUEL TEŠEDÍK | Extraplus](#)